

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS

VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2021 metų veiklos tekstinė ATAŠKAITA

www.svencioniuvb.lt

E-paštas: viesoji.biblioteka@svencionys.lt

metodinis@svencioniuvb.lt

2022

Švenčionys

TURINYS

I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS	4
II. FONDO FORMAVIMAS	6
III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	9
IV. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA	21
V. METODINĖ VEIKLA	25
VI. MOKSLINIO TYRIMO DARBAS	29
VII. PERSONALAS	29
VIII. MATERIALINĖ BAZĖ	30
IX. FINANSAVIMAS	31
X. IŠVADOS	32

Tekste naudojamų sutrumpinimų reikšmės:

SVB - savivaldybės Viešoji biblioteka (rajono bibliotekų tinklas),

VB – Viešoji biblioteka,

MF – miestų filialai,

KF – kaimų filialai,

UDK – Universalioji dešimtainė klasifikacija,

NBDB – Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas,

LIBIS – (Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema).

LBD – (Lietuvos bibliotekininkų draugija)

**ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA**

2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

PATVIRTINTA
Švenčionių rajono savivaldybės
viešosios bibliotekos direktoriaus
2022m. kovo 7 d. įsakymu Nr.B5-10

Ataskaitiniais 2021 metais rajono bibliotekos dėl visame pasaulyje ir Lietuvoje esančios pandemijos dirbo išskirtinėmis sąlygomis: ribojami lankytojų srautai, galimybių pasą reikalavimai, apsaugos priemonių naudojimas, nuotolinis darbas, virtualios paslaugos ir pan. Komunikacijos kanalais (www.svencioniuvb.lt, Facebook paskyra) nuolat teikiama informacija apie virtualius ir kontaktinius renginius, organizuojamas edukacijas, skaitmeninio raštingumo mokymus gyventojams ir kt.

Įgyvendinant Skaitymo skatinimo programos 2019–2021 metų veiksmų plano priemones Švenčionių rajono savivaldybės viešoji bibliotekos aktyviai dalyvavo akcijoje “Vasara su knyga“, iniciatyva „Skaitymo iššūkis“ – visose bibliotekose aktyviai pritraukė 1118 vartotojų dalyvauti skaitymo užduotyse, perskaityta 5299 knygų ir sėkmingai pelnyti rezultatai: I-a vieta Vilniaus regiono bibliotekų tarpe dalyvaujant 2021m. skaitymo skatinimo akcijoje “Vasara su knyga“.

Praėjusiais metais vyko pokyčiai siekiant didinti bibliotekų prieinamumą. Visų šalies bibliotekų atstovai dalyvavo renginyje „Biblioteka visiems. Konferencija+“, renginio metu pasirašytas manifestas, kuriuo bibliotekų bendruomenės nariai įsipareigojo stengtis bibliotekas paversti prieinamomis visiems, didinti negalią turinčių žmonių įtrauktį. Bendradarbiaujant su Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų asociacija Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka vykdo projektą „Autizmo spektro ir kitų kalbos, komunikacijos ir elgesio sutrikimų turintiems asmenims draugiškų bibliotekų tinklo diegimas“, partneriai projekte yra: Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacija, Lietuvos autizmo asociacija „Lietaus vaikai“, asociacija „Šiaulių lietaus vaikai“. Vaikų literatūros skyriuje gautos specialios priemonės vaikams turintiems sveikatos sutrikimų (sensorinio gesintuvo priemonės – palapinė, vandens laikrodis, mirksintys kamuoliukai ir kt.), vertė 219,00 Eur.

Toliau vykdoma projektinė veikla. Vasaros metu pagal projektą “Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2021“ (lėšos 9857 Eur, dalinis Lietuvos kultūros tarybos ir

Švenčionių rajono savivaldybės finansavimas) Vaikų literatūros skyriuje veikė pažintinė vaikų užimtumo stovykla, trukmė 2 savaitės.

Ataskaitiniais metais baigtas projekto „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ vykdymas, Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos specialistai vedė mokymus pradedančiųjų ir pažengusiųjų grupėms, bendrai sudarytos 103 grupės, apmokyta 1054 gyventojai.

Įvairiomis veiklos formomis ir priemonėmis bibliotekose 2021m. buvo paminėta Vytauto Mačernio metai, Marijos Gimbutienės metai, Lietuvos Nepriklausomybės kovų atminimo metai, lietuvių ir užsienio rašytojų sukaktys, kitos svarbios datos ir įvykiai.

Atsižvelgiant į rajono gyventojų ir vartotojų poreikius, Rytų Lietuvos krašto tradicijas, ekonominį ir kultūrinį poreikį, Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka knygų fondus papildė naujais ištekliais: pagal Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos skirtą dotaciją dokumentų įsigijimui įsigyta naujų knygų ir elektroninių dokumentų – 6845vnt. už 26744 Eur. Bibliotekoms užsakyti periodiniai leidiniai iš savivaldybės biudžeto lėšų - 6501 Eur.

Pagal paramos gavėjo statusą Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka per metus gavo paramą – 868 vnt. leidinių, iš leidyklų ir kitų tiekėjų.

2021-ųjų metų pabaigoje bibliotekų fonduose sukaupta ir saugoma 146766 vnt. spausdintų ir elektroninių knygų, periodikos leidinių, vertingų kraštotyros leidinių. Bibliotekos per metus sulaukė (pagal 2021m. gruodžio 01d. duomenis) daugiau kaip 51 tūkst. lankytojų.

Pagal šalies bibliotekose vykdomą projektą „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“ (viešos interneto prieigos taškų įrangos naujinimas) įranga papildyta Prienų, Stanislavavo, Milkuškų, Pašaminė, Kaltanėnų, Sarių bibliotekoms.

I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

1. Bibliotekų skaičius

Ataskaitinių metų pabaigoje Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos tinkle veikė 16 bibliotekų.,

2. Tinklo pokyčiai

2021 metais Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos tinkle vyko pokyčiai: likviduota nevykdančios veiklos 4 kaimo bibliotekos (Bačkininkų, Jakelių, Labanoro, Miežionėlių). Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. lapkričio 25 d. sprendimu Nr.T-233 patvirtinta bibliotekos nuostatai - rajono bibliotekų tinkle yra 16 bibliotekų: Švenčionių

rajono savivaldybės viešoji biblioteka, 2 miestų bibliotekos (Pabradė ir Švenčionėliai), 13 kaimo bibliotekų.

3. Nestacionarinis aptarnavimas

Ataskaitiniais metais pastebėta, kad daugiausiai vartotojų aptarnauta nestacionariai kaimo vietovėse, tai senyvo amžiaus gyventojai, turintys judėjimo sutrikimus.

Skaitymo poreikiai įvairūs – grožinė literatūra (lengvo turinio knygos, pasakos), liaudies medicina, religijos literatūra. Populiarūs laikraščiai: „Žeimenos krantai“, „Lietuvos rytas“, žurnalai „Rankdarbiai plius visažinis“, „Namie ir sode“, „Žmonės“, „Ji“, „Prie kavos“, „Žiniuonių patarimai ir kitos smulkmenos“, „Kaimo laikraštis“ ir kt..

Nestacionariai aptarnauta 125 vartotojai, tai yra daugiau kaip 2 proc. nuo viso vartotojų skaičiaus, išduota 2 proc. leidinių nuo bendros dokumentų išduoties.

(Lentelė 1) **Knygnešystė**

	Knygnešių skaičius		Aptarnauta vartotojų		Išduota dokumentų	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
SVB	21	40	125	196	2014	3621
VB	-	-	14	8	352	276
MF	3	4	10	11	191	194
KF	18	36	101	177	1471	3151

4. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimo organizavimas

Ataskaitiniais metais bibliotekos dirbdamos pandemijos laikotarpiu parodė aukštą socialinės atsakomybės lygį, siekiant bibliotekų paslaugų prieinamumo visoms vartotojų grupėms. Socialinės atskirties ir senyvo amžiaus žmonėms buvo siekiama sudaryti palankias sąlygas pasinaudoti prieiga prie informacijos, ugdyti skaitymo poreikius, susipažinti su elektroninėmis paslaugomis ir jomis naudotis.

Pabradės miesto biblioteka sėkmingai bendradarbiauja su Pabradės socialinės globos namais, šios įstaigos gyventojai kūrė meniškus darbus kurie buvo pristatyti bibliotekoje: rankdarbių parodos „Siūlai siūlai susivykkit, siūlo galo nepalikit...“, „Širdies šiluma – tau“, kūrybinių darbų paroda „Gražus Velykų rytas, kai margutis nudažytas“, „Kūryba naikina negalios kuriamas kliūtis“, nertų žaislų paroda „Nuramins, paguos, pralinksmins ir visada bus šalia!“.

Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje įdiegta programinė įranga silpnaregiams, tai specialus teksto skaitytuvas, Brailio rašto spausdintuvas, laminavimo aparatas.

5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai savivaldybės Viešojoje

Ataskaitiniais metais Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos struktūra nesikeitė - yra 3 pagrindiniai skyriai:

*Skaitytojų aptarnavimo ir bibliografinis-informacinis skyrius,

*Vaikų literatūros skyrius,

* Spaudinių komplektavimo ir tvarkymo skyrius.

II. FONDO FORMAVIMAS

1.Fondo būklė

Bibliotekos fonde yra dokumentų (fiz. vnt. ir pavadinimai):

Iš viso yra: 146766 fiz. vnt. ir 49028 pavadinimai

Viešojoje bibliotekoje: 42384 fiz. vnt. ir 38541 pavadinimai

Miesto filialuose: 43209 fiz. vnt. ir 37343 pavadinimai

Kaimo filialuose: 61173 fiz.vnt. ir 36939 pavadinimai.

Grožinės literatūros bibliotekos fonde (fiz. vnt. ir proc.)

Iš viso 89661 fiz. vnt. ir 61 % proc.

Viešojoje bibliotekoje: 22671 fiz. vnt. 53 %.

Miesto filialuose: 24923 fiz .vnt., 58 %.

Kaimo filialuose: 42067 fiz. vnt., 69 %.

Šakinės literatūros bibliotekos fonde: (fiz. vnt. ir proc.)

Iš viso 37471 fiz. vnt. ir 25 % .ok

Viešojoje bibliotekoje: 13205 fiz. vnt., 31 %.

Miesto filialuose: 13981 fiz. vnt., 32%.

Kaimo filialuose: 10285 fiz. vnt., 17 %.

Periodinių leidinių bibliotekos fonde (fiz. vnt. ir proc.)

Iš viso: 19634 fiz. vnt., 14 % fondo.

Viešojoje bibliotekoje: 6508 fiz. vnt., 16 % fondo.

Miesto filialuose: 4305 fiz. vnt., 10% fondo.

Kaimo filialuose: 8821 fiz. vnt., 14 % fondo.

(Lentelė 2) Fondo būklė, grožinė ir šakinė literatūra bei periodiniai leidiniai

	Fondo dydis		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra		Periodiniai leidiniai	
	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	%	Fiz.vnt	%	Fiz.vnt	%
SVB	146766	49028	89661	61 %	37471	25 %	19634	14 %
VB	42384	38541	22671	53 %	13205	31 %	6508	16 %
MF	43209	37343	24923	58%	13981	32 %	4305	10 %
KF	61173	36939	42067	69 %	10285	17 %	8821	14 %

2.Aprūpinimas dokumentais

Vienam gyventojui tenka dokumentų: 7 fiz. vnt., (iš jų: mieste-6,0 fiz. vnt., kaime-9 fiz. vnt.).

Vienam gyventojui tenka naujai gautų dokumentų: 0,38 fiz. vnt., (iš jų: mieste - 0,33 fiz. vnt., kaime - 0,51 fiz. vnt.).

Vienam gyventojui tenka garsinių ir regimųjų dokumentų: 0,0017 fiz. vnt., (mieste - 0,024 fiz. vnt., kaime - 0,007 fiz. vnt.)

Vienam vartotojui tenka elektroninių dokumentų: 0,002 fiz. vnt.,(iš jų: mieste - 0,002 fiz. vnt., kaime - 0,01 fiz. vnt.)

3. Dokumentų gavimas (fiz.vnt. ir pav.)

Per metus **įsigyta iš viso dokumentų:**

SVB - 6845 fiz. vnt., 841 pav.

VB – 1413 fiz. vnt., 704 pav.

MF – 2039 fiz. vnt., 524 pav.

KF – 3393 fiz. vnt., 789 pav.

Per metus **įsigyta grožinės literatūros:**

SVB - 3259 fiz. vnt., 567 pav.

VB – 609 fiz. vnt., 456 pav.

MF – 795 fiz. vnt., 379 pav.

KF – 1855 fiz. vnt., 406 pav.

Per metus **įsigyta šakinės literatūros:**

SVB - 3586 fiz. vnt., 247 pav.

VB – 804 fiz. vnt., 227 pav.

MF – 1244 fiz. vnt., 169 pav.

KF – 1538 fiz. vnt., 99 pav.

Per metus **vidutiniškai dokumentų gavo miesto filialas** – 1151 fiz. vnt. ir 442 pavadinimai.

Per metus **vidutiniškai dokumentų gavo kaimo filialas** – 283 fiz. vnt. ir 41 pavadinimas.

(Lentelė 3) Gauta dokumentų

	Iš viso		Grožinė literatūra		Šakinė literatūra	
	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	Pav.	Fiz.vnt.	Pav.
SVB	6845	841	3259	567	3586	247
VB	1413	704	609	456	804	227
MF	2039	524	795	379	1244	169
KF	3393	789	1855	406	1538	99

4. Per metus gauta periodinių leidinių (fiz. vnt. ir pav.)

SVB - 2750 fiz. vnt., 89 pav.

VB – 605 fiz. vnt., 79 pav.

MF – 954 fiz. vnt., 40 pav.

KF – 1182 fiz. vnt., 25 pav.

Per metus vidutiniškai viename miesto filiale – 520 fiz.vnt. ir 42 pav.

Per metus vidutiniškai viename kaimo filiale – 98 fiz.vnt. ir 10 pav.

5. Naujai gautų dokumentų proc. fonde

SVB – 4,7 %,

VB – 3,3 %,

MF – 4,7 %,

KF – 5,5 %.

6. Lėšos tenkančios vienam gyventojui dokumentams įsigyti

Iš viso – 1,53 Eur

Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos skirtų lėšų – 1,26 Eur

Savivaldybių skirtų lėšų – 0,27 Eur

Kiti šaltiniai – negauta

(Lentelė 4) Lėšos dokumentams įsigyti

	Gauta lėšų iš viso (Eur)	Tenka lėšų 1-am gyventojui (Eur)
LR Kultūros ministerijos	26744,00 Eur	1,26
Savivaldybės	5841,00 Eur	0,27
Kiti šaltiniai	-	-
Iš viso	32585,00 Eur	1,53

Dokumentų nurašymas (fiz. vnt. ir pav.)

SVB – 9010 fiz. vnt., ir 2075 pav.

VB – 2788 fiz. vnt., ir 508 pav.

MF – 2356 fiz. vnt., ir 1866 pav.

KF – 3866 fiz. vnt., ir 1287 pav.

Nurašymo priežastys (fiz. vnt.)

Susidėvėję, sugadinti - 5544 fiz. vnt.

Praradę aktualumą dokumentai - 3050 fiz. vnt.

Vartotojų prarasti dokumentai – 3 fiz.vnt.

Perduota kitoms bibliotekoms – 413 fiz.vnt.

7. Fondo naudojimas

Fondo apyvartos rodiklis

SVB – 0,7; VB – 0,5; MF – 1,8; KF – 0,6.

Fondo panaudojimo koeficientas

Grožinės literatūros: SVB - 0,60 ; VB - 0,62; MF - 0,92; KF - 0,40.

Šakinės literatūros: SVB - 0,45; VB - 0,15; MF - 0,21; KF - 0,16

Periodinių leidinių: SVB – 1,99; VB - 0,76; MF – 5,8; KF – 1,01.

8. Saugyklos fondas

Fondo dydis - 6667 fiz. vnt.)

Gauta per metus (fiz. vnt.) - nėra

Nurasyta – 256 (fiz.vnt.)

Išduota per metus (fiz. vnt.) – 132 (fiz.vnt.)

Fondo apyvarta – 0,02.

9. SVB mainų fondas (fiz.vnt.)

Mainų fondo savivaldybės Viešojo biblioteka neturi.

10. SVB atsarginis fondas (fiz.vnt.)

Atsarginio fondo savivaldybės Viešojo biblioteka neturi.

III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

1. Vartotojų telkimas

2021 m. sausio 30d. duomenimis Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų skaičius – 21292 ; 73,0 % - rajono gyventojų yra miestuose gyvenantys žmonės, 27,0 % - kaimo gyventojai.

Gyventojų sutelkimo procentas (pagal seniūnijų pateiktus gyventojų statistikos duomenis): SVB - 25,0 % (2020m. - 25,3 %); VB – 18,0 % (2020m. - 20,1 %); MF - 25,1 % (2020m. - 25,4 %); KF – 32,0 % (2020m. - 29,6 %).

Didžiausias gyventojų sutelkimo procentas kaimo filialuose – Prienų (71,0 %), Stanislavavo (62,3 %), Reškutėnų (53,2,%), Milkuškos (48,3%).

Vidutinis gyventojų skaičius, tenkantis vienai bibliotekai rajone – savivaldybėje – 1330 gyventojai, mieste – 5216 gyventojų, kaime - 434 gyventojų.

2. Vartotojų aptarnavimas

Vartotojų skaičius:

SVB – 5328; VB – 1027; MF – 2497; KF – 1804. Dėl pandemijos poveikio bibliotekose 2021 m. sumažėjo vartotojų skaičius – 508.

Vartotojų grupės bibliotekose: vaikai iki 14m. amžiaus - 25,2 %, bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviai – 12,5 %, dirbantieji - 29,3 %, studentai – 4,8%, pensininkai – 15,0%, neįgalieji 4,0%, bedarbiai ir laikinai nedirbantieji – 8,6 %.

3. Apsilankymų skaičius

SVB – 58241, VB – 15723; MF – 21795; KF – 20723. Dirbant karantino sąlygomis bibliotekose apsilankymų skaičius ataskaitiniais metais mažėjo apie 6 tūkst.

Vartotojų apsilankymai bibliotekose ataskaitiniais metais mažėjo dėl pandemijos, karantino ribojimų. Renginiai bibliotekose vyko laikantis reikalavimų naudoti apsaugos priemonės.

4. Lankomumas

SVB – 11,0 (2020m. - 11,0); VB – 15,3 (2020m. – 15,2); MF - 8,7 (2020m. - 9,53); KF - 11,5 (2020m. - 10,5) apsilanko vidutiniškai kartų per metus.

Atsižvelgiant į tai, kad ataskaitiniais metais buvo laikomasi karantino reikalavimų, bibliotekose vartotojai lankėsi mažiau, aukštesnius lankomumo rodiklius turėjo savivaldybės Viešojo biblioteka.

5. Išduotis

Išduota dokumentų į namus (fiz. vnt.):

SVB – 92432 fiz. vnt.; VB – 18311 fiz. vnt.; MF – 39535 fiz. vnt.; KF – 34586 fiz. vnt.

Išduota dokumentų vietoje (fiz. vnt.):

SVB – 17947 fiz. vnt.; VB – 2957 fiz. vnt.; MF – 11729 fiz. vnt.; KF – 3261 fiz. vnt.

Išduota grožinės literatūros (fiz.vnt. ir proc.):

SVB – 54189 fiz. vnt. (49 %); VB – 14262 fiz. vnt. (67%); MF – 22991 fiz.vnt. (45 %);
KF - 16936 fiz. vnt. (45 %)

Išduota šakinės literatūros (fiz.vnt. ir proc.):

SVB – 17059 fiz. vnt. (16%); VB - 2038 fiz.vnt. (10 %); MF – 3056 (6%).
KF – 11965(32 %).

Išduota periodinių leidinių (fiz. vnt. ir proc.) :

SVB- 39131 (35 %); VB – 4968 (23 %); MF - 25217 (49%); KF – 8946 (23 %).

Lentelė 5) **Dokumentų išduotis**

	Iš viso		Išduotis į namus		Išduotis vietoje	
	fiz.vnt. 2021	fiz.vnt. 2020	fiz.vnt. 2021	%	fiz.vnt. 2021	%
SVB	110379	115697	92432	83,7 %	17947	16,3 %
VB	21268	23309	18311	86,0 %	2957	14,0 %
MF	51264	51022	39535	77,1 %	11729	22,9 %
KF	37847	41366	34586	91,3 %	3261	8,7 %

Lentelė 6) **Grožinės ir šakinės literatūros leidinių išduotis (be periodinių leidinių)**

	Grožinė literatūra		Šakinė literatūra	
	Fiz.vnt.	%	Fiz.vnt.	%
SVB	54189	49 %	17059	16 %
VB	14262	67 %/	2038	10 %
MF	22991	45%	3056	6%
KF	16936	45 %	11965	32 %

(Lentelė 7) **Periodinių leidinių išduotis**

	Periodiniai leidiniai	
	Fiz.vnt.	%
SVB	39131	35%
VB	4968	23%
MF	25217	49%
KF	8946	23%

6. Skaitomumo rodiklis:

SVB – 21 dokumentas per metus, VB – 21, MF – 20, KF – 21 dokumentas per metus.

Didžiausi skaitomumo rodikliai kaimo filialuose – Stanislavavo (29), Strūnaičio ir Svirkų (26),
Pašaminės (26).

7.Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius

Savivaldybės Viešosios bibliotekos tinkle ataskaitiniais metais vartotojams skirtų darbo vietų skaičiuose ir prie kompiuterių bendras skaičius buvo – 249 vietos (sumažėjo dėl likviduotų kaimo bibliotekų).

Kompiuterizuotų darbo vietų vartotojams bibliotekų tinkle yra – 65, visos darbo vietos turi interneto prieigą.

Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje yra 2 skaityklos - Periodinių leidinių skaitykla ir Informacijos skaitykla su pritaikyta vieša erdve interneto prieigai, Vaikų literatūros skyriuje taip pat pritaikyta erdvė vaikams naudotis interneto prieiga. Pabradės ir Švenčionėlių miestų bibliotekos - filialai vartotojams turi įrengtas skaityklas ir pritaikytas erdves viešai interneto prieigai. Kompiuterizuotos darbo vietos bibliotekose buvo panaudotos gyventojų mokymų organizavimui, interneto transliacijų peržiūrai, individualioms konsultacijoms kompiuterinio raštingumo klausimais suteikti vartotojams.

Pagal visose šalies bibliotekose įgyvendinamą projektą „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“ viešos interneto prieigos taškuose įranga atnaujinta Prienų, Stanislavavo, Milkuškų, Pašaminė, Kaltanėnų, Sarių bibliotekoms (kompiuteriai, projektoriai, televizoriai, daugiafunkciniai įrenginiai). Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje vartotojų darbo vietose turto ir įrangos apsaugai įrengta vaizdo kameros ir apsaugos signalizacijos kitose bibliotekose.

Darbuotojams visos darbo vietos yra kompiuterizuotos, bendras skaičius – 43 kompiuteriai (2020 m. – 46, mažėjo dėl likviduotų kaimo bibliotekų). Savivaldybės Viešosios bibliotekos tinkle bendras kompiuterių skaičius - 108 (stacionarūs ir nešiojami kompiuteriai), darbo vietose naudojami spausdintuvai.

Lentelė 8) Vartotojams skirtos darbo vietos

	Darbo vietų skaičius vartotojams				Kompiuterizuotų darbo vietų sk. darbuotojams
	Iš viso	Iš jų: kompiuterizuotų darbo vietų skaičius			
		Iš viso	Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga	
SVB	249	65	65	65	43
VB	68	21	21	21	23
MF	73	19	19	19	8
KF	108	25	25	25	12

Vartotojų orientavimas ir apmokymas
(Lentelė 9) **Vartotojų apmokymai**

	Ekskursijos (naudojimosi fondu, paslaugomis, įranga, informaciniais ištekliais apmokymai)		Elektroninėms paslaugoms skirti apmokymai		Kompiuterinio raštingumo apmokymai	
	Mokymų trukmė, val.	Dalyvių skaičius	Mokymų trukmė, val.	Dalyvių skaičius	Val.	Dalyvių skaičius
SVB	402	212	70	98	50	72
VB	70	85	28	34	8	14
MF	231	79	20	26	18	26
KF	101	48	22	38	24	32

Vartotojų orientavimas ir apmokymas

Pagrindiniai mokymai bibliotekose organizuoti įgyvendinant projektą „Prisijungusi Lietuva – efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos ministro saugos reikalavimus dėl pandemijos šalyje, mokymai vyko laikantis apsaugos reikalavimų dėl covid-19 plitimo. Mokymų lektoriai – savivaldybės viešosios bibliotekos, Švenčionėlių ir Pabradės miestų bibliotekų specialistai suteikė gyventojams praktinių ir teorinių žinių pagal 2 programas „Pradedantiesiems“ (18 val. trukmė) ir „Pažengusiems“ (6 val. trukmė). Sudarytos 103 dalyvių grupės (72 grupės, „Pažengusieji“, 31 grupė „Pradedantieji“). Per visą projekto laikotarpį 2019-2021m. apmokyta gyventojų rajono bibliotekose – 1054. Mokymų organizavimas buvo nuolat viešinamas www.svencioniu.lt ir FB paskyroje. Visose bibliotekose vartotojai konsultuojami, atsakoma į užklausas darbo vietose ir nuotoliniu būdu (el.paštas, Facebook paskyra).

Išsami informacija vartotojams rūpimais klausimais suteikiama pristatant Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos temines transliacijas, rengiant informacinius renginius. Iš viso per metus suteikta konsultacijų naudotis fondais, ištekliais - 212 vartotojų, elektroninėmis paslaugomis - 98 vartotojai, kompiuterinio raštingumo pradžiai suteikta – 72 vartotojai, bendras valandų skaičius - 402.

8. Prieiga ir sąlygos

Įprastinės savaitės darbo valandų skaičius, kai visos paslaugos prieinamos vartotojams: savivaldybės viešoji biblioteka - 40 val. per savaitę, MF - 40 val., KF- 40 val. per savaitę (išskyrus bibliotekas dirbančias 0,5 etato).

Darbo dienų skaičius metuose, kai visos paslaugos prieinamos vartotojams: savivaldybės Viešoji biblioteka 253 dienos per metus, MF - 253 dienos, KF - vidutiniškai 253 dienų.

9.TBA (tarpbibliotekinis abonementas)

2021 m. kitoms bibliotekoms išsiųsta 20 (2020 m. – 41) užsakymas. Iš kitų bibliotekų gauta 20 dokumentai, (2020 m. – 39), iš jų originalų – 20 egz.

Iš kitų bibliotekų užsakymų negauta. Gauti visi iš kitų bibliotekų užsakyti leidiniai.

TBA paslauga teikiama visiems vartotojams, savivaldybės Viešosios bibliotekos kaimo filialai turi galimybę užsakyti leidinius Viešojoje bibliotekoje. 2021 m. šia paslauga nuolat naudojosi 8 vartotojai, tai aukštųjų mokyklų – universitetų, kolegijų – dieninių, neakivaizdinių (ištęstinių) studijų studentai.

10. Renginiai

(Lentelė 10) **Renginiai**

	Renginiai				Lankytojų skaičius
	2021 Iš viso	Kompleksiniai	Žodiniai	Vaizdiniai	
SVB	735	78	203	454	6854
VB	154	16	53	85	1168
MF	233	9	79	145	1248
KF	348	53	71	224	4438

Bibliotekų renginiuose per metus apsilankė 6854 lankytojai (12 % nuo bendro lankytojų bibliotekose skaičiaus).

Iš viso savivaldybės Viešosios bibliotekos tinkle per metus organizuota 735 renginiai, iš jų dalis virtualiu būdu svetainėje www.svencioniuvb.lt ir per Facebook paskyrą. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos ministro saugos reikalavimus dėl nepaprastosios padėties, vasaros metu renginiai vyko viešose erdvėse, bibliotekų pastatų, skverų teritorijose. Informacija apie renginius nuolat skelbiama savivaldybės Viešosios bibliotekos tinklapyje www.svencioniuvb.lt ir paskyroje facebook, yra viešinami renginių skelbimai, vykusių renginių aprašymai, knygų naujienos ir pan. Renginių reklama skelbiama rajono laikraštyje „Žeimenos krantai“.

Parodos. Savivaldybės viešojoje bibliotekoje eksponuota ignalinetės Nijolės Trinkūnienės dailės darbų paroda „Mano kraštas akim išmylėtas“, organizuotas parodos pristatymas ir susitikimas su autore. Bibliotekoje veikė širvintiškės Nijolės Didžiokienės tapybos darbų paroda „Mano gyvenimo spalvos“. Švenčionėlių miesto bibliotekoje eksponuojama Lietuvos dailininkų sąjungos narės, Vilniaus menininkų „Plekšnės“ klubo įkūrėjos ir prezidentės, meno kūrėjos, rašytojos Giedrės Bulotaitės (Jurkūnienės) akvarelių ciklo „Žemaičių žemė“ paroda.

Pašaminės kaimo bendruomenės dailės būrelio dalyviai piešinių parodą „Žiemos taku“ eksponavo kaimo bibliotekoje. Pabradės „Žeimenos“ gimnazijos 12 klasės gimnazistė Aliona Starostina miesto bibliotekoje surengė tapybos parodą „Gyvenimas pilnas spalvų... Tik apsidairyk!“. Čia buvo surengtos ir kitos kūrybinės parodos: pirmoji dailės darbų paroda „Sieloje žydinčios gėlės...“ (autorė L. Jusienė), „Ką pasakoja lauko akmenukai“ (autorė bibliografė D. Rimošaitytė) Pabradės m. biblioteka, „Spalvų gama“ (tapybos darbai, autorė Ž. Žilienė) Pašaminės kaimo bibliotekoje, „Spalvų sutartinės“ (tapybos darbai, autorė J. Rutkovskienė) Vidutinės kaimo bibliotekoje.

Spaudinių parodos bibliotekose rengiamos pristatant lietuvių ir užsienio rašytojų kūrybą, istorijos, pažintinėmis, meno ir kitomis temomis.

Užimtumo veiklos. Šios veiklos bibliotekose dažniausiai siejamos su kūrybiškumu, menine saviraiška ir pan. Edukacinių užsiėmimų vaikams „Augu su knyga“ ir „Kartu skaitome ir žaidžiame“, „Knygose – pasakų ir stebuklų sukurtas gėrio pasaulis“, pasakėčių garsiniai skaitymai, kūrybinis rytmetis „Mūsų gimtinės upė Žeimena“ vyko Pabradės m. bibliotekoje. Pašaminės kaimo bibliotekoje sukurtos Užgavėnių kaukės, surengta paroda. Strūnaičio kaimo bibliotekoje sukurti dekoratyviniai papuošalai (edukacija „Papuošalų iš juostelių gamyba“).

Paminėtinos ir kitos edukacinės veiklos: kūrybinės knygų skirtukų dirbtuvėlės „Knygų skirtukas – įdomus, spalvingas, neįprastas“, kūrybinės dirbtuvės „Dekupažas: įdomu, gražu ir praktiška“, „Lankstiniai iš popieriaus“, „Nusipieškime savo laimės akmenuką“, „Gaminame rudenišką dekoraciją“, „Papuoškime nertomis snaigėm bibliotekos eglutę“ ir kt. Laisvalaikiui bibliotekoje praleisti Vaikų literatūros skyriuje veiklos vyksta su etno klubo „Šaudyklėlė“ dalyviais, čia Advento, Velykų, Kalėdų edukacijos, pristatyta pažintinės viktorinos „Knygų gerumas“ ir „Rudenėlio nuotaika“, edukacijos „Krinta lapai geltonos muzikos ritmu“, „Vilties, išganymo, džiaugsmo ir meilės žvakių šviesa“. Vaikų literatūros skyriaus darbuotojos įdomiai ir išradingai miesto renginiuose viešose erdvėse pristato veiklas mažiesiems renginių žiūrovams „Nykštukų dirbtuvėlės“, „Boružiukų bibliotekėlė“ (Švenčionių ir Pabradės miestuose). Populiarios bibliotekose tampa edukacijos etninės kultūros temomis: „Duonos kepimas“, „Užgavėnių kaukės“, „Joninių vainiko pynimas“, „Advento vainikas“, „Medžio šiluma“, „Verbų rišimas“, „Margučių marginimas“, „Kalėdinių žaislų gaminimas“, „Šiaudinių sodų šviesa“, „Prakalbintas medis“ (drožyba), „Kalėdų stebuklai“, „Šiaudiniai žaislai“, organizavo Vaikų literatūros skyrius, Pabradės ir Švenčionių m. bibliotekos, Milkuškų, Prienų, Reškutėnų kaimo bibliotekos.

Vasaros metu Vaikų literatūros skyriuje pagal vykdomą tęstinį projektą „**Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2021“**“ (dalinis Lietuvos kultūros tarybos ir Švenčionių rajono savivaldybės finansavimas) vaikų užimtumas vyko pristatant pažintines ir kūrybines edukacijas: kūrybinės pažintinės dirbtuvės: „Rašytojo kūryba: kaip kurti knygos personažus ir siužetą“, (kūrybos studijos

„SOLO“ rašytoja, aktorė ir režisierė Birutė Mar), „Nuotykių knygelės gaminimas su rašytoju“ (rašytojas, iliustruotojas Paulius Juodišius), „Komiksų knygelės gaminimas“ (grafikė, iliustratorė ir komiksų autorė Anna Pavlova), grafikos dirbtuvės „Grafikos antspaudas - mano asmenybės atspindys (MO muziejaus edukatorė menotyrininkė Miglė Kuolaitė-Jurgelionienė), teatro dirbtuvės „Aktorinis meistriškumas“ (VŠĮ „Menų spaustuvė“ edukatoriai - režisieriai Monika Klimaitė ir Gildas Aleksa), edukacija „Įdomiausi pasaulio muzikos instrumentai. Muzikinių instrumentų gaminimas. Muzikavimas“ (edukatorė Nadežda – Kiseliova – Žukovska), išvykos į Modernaus ir šiuolaikinio meno muziejų MO ir Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka „Atviros dirbtuvės“ (aplikacijų kūrimas ir spausdinimas ant marškinėlių).

Vaikų literatūros skyriuje vaikų užimtumui pritaikyta naujovė „Interaktyvios grindys“, spalvingos žaislotekos veikia miestų bibliotekose, aprūpinta naujais baldais įvairaus amžiaus mažiesiems lankytojams.

Mokinių vasaros atostogų metu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras pakvietė švietimo, kultūros ir kitas įstaigas prisijungti prie iniciatyvos „Atverk duris vasarai“. Savivaldybės Viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyrius, Pabradės miesto, Prienų, Adutiškio, Milkuškų kaimo bibliotekos interaktyviame iniciatyvos žemėlapyje pristatė įdomias veiklas vaikų užimtumui vasarą (garsiniai skaitymai, pažintinės veiklos gamtoje, edukaciniai užsiėmimai ir pan.)

Knygų pristatymai. Pašaminės bibliotekos skaitytojams pristatyta rašytojos Neringos Vaitkutės kūryba. Kraštietės Irenos Kerulienės poezijos pristatymai vyko savivaldybės Viešojoje bibliotekoje ir Pabradės miesto bibliotekoje. Režisieriaus švenčionėliško Richardo Leleivos pirmoji knyga „Širdies elementorius“ pristatyta savivaldybės Viešojoje bibliotekoje, Švencionėlių ir Pašaminės bibliotekų poezijos mylėtojams. Lakūno, publicisto Edmundo Ganusausko knyga „Ekscelencija, monsinjoras ir...“ pristatyta savivaldybės Viešojoje bibliotekoje. Pašaminės ir Reškutėnų bibliotekose vyko susitikimas ir knygos „Mudviejų vakaras“ pristatymas, dalyvavo autorius Bronius Šablevičius. Nepriklausomos rašytojų sąjungos asociacijos „Menų sodas“ narės Vilhelminos Urbonienės psichologinio meilės romano „Meilės ašarėlės“ sutiktuvės vyko Švencionėlių ir Pabradės miestų bibliotekose. Kraštietės Irenos Kerulienės eiliuotas romanas „Bobulės ant suoliuko“ nuoširdžiai sutiktas skaitytojų Pabradės miesto bibliotekoje. Kitų autorių knygų pristatymai: „Širdimi išmylėtos eilės“ (Angelė Tumulavičiūtė – Matesovičienė, pristatyta savivaldybės Viešojoje bibliotekoje), „Nekeičiant nieko, niekas ir nepasikeis...“ (Lilija Višimirskaja, poezija - pristatyta Prienų, Pabradės, savivaldybės Viešojoje bibliotekose), „Čia kvepia mėtom, saule ir lietum...“ (Dalia Tarailaitė-Valeikienė – Pabradės m. biblioteka),

„Mokytojau, leisk tau nusilenkti“ (Viktorija Lapėnienė – Reškutėnų biblioteka). Savivaldybės Viešoji biblioteka organizavo „Pirmosios knygos“ konkurso laureato, širvintiškio Sauliaus Vasiliausko „Dabar aš ramiai papietausiu“ pristatymą.

Rankdarbių parodos. Pabradės Nijolės Genytės socialinės globos namų paslaugų gavėjų mezginių ir nėrinių paroda „Siūlai, siūlai susivykkit, siūlo galo nepalikit...“ eksponuota Pabradės m. bibliotekoje. Čia taip pat pristatyta šios įstaigos gyventojų keramikos, vilnos vėlimo užimtumo grupių darbai tema „Širdelių diena – meilės diena!“. Milkuškų kaimo bibliotekoje kūrybingi darbai buvo eksponuojami parodoje „Velykų rankdarbiai“. Pabradiškė, Lietuvos sutrikusio intelekto globos bendrijos „Viltis“ Švenčionių skyriaus vadovė, „Žeimenos“ gimnazijos mokytoja Zinaida Mironenko surengė personalinę parodą „Dovanoju vaikams savo širdies šilumą“ Pabradės miesto ir savivaldybės Viešosios bibliotekos lankytojams. Nertų žaisliukų paroda-mugė „Nuramins, paguos, pralinksmins ir visada bus šalia“ (autorės Olga ir Paulina Radzevič) veikė Pabradės m. bibliotekoje. Pašaminės bibliotekoje veikė personalinė tautodailininkės Birutės Rainienės austų juostų paroda, Stanislavavo bibliotekoje rankdarbiai „Praeityje likusio laiko atspindys“, meniški margučiai „Gražus Velykų rytas, kai margutis nudažytas“.

Pirmą kartą paminėta Pasaulinė mezgimo viešumoje diena (birželio 11 d.) Švenčionių miesto parke bibliotekos darbuotojos organizavo renginį skatinant bendruomenės kūrybiškumą. Čia veikė kūrybinės dirbtuvės, darbų paroda, pristatyti mezgimų albumai, žurnalai ir kita literatūra apie mezgimą.

Paskaitos. Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje vyko paskaita – susitikimas su biologu, biomedicinos mokslų daktaru, ekologu, gamtos riteriu, fotografu, literatu Broniumi Šablevičiumi. Vyko susitikimas su psichologais, dalyvavo Gediminas Navaitis, knygos „Psichologinis šeimos konsultavimas“ autorius ir psichologas **Arūnas Kuras**.

Virtualiai pristatytos lektoriaus Vytenio Andriukaičio (PSO specialusis pasiuntinys Europos regione) paskaitos "Daugiau siekianti Europa" ir "Mūsų ateities Europa".

Skaitymo skatinimas. Kasmet rajono bibliotekos aktyviai dalyvauja akcijoje "Vasara su knyga" iniciatyva „Skaitymo iššūkis“. 2021 metų vasarą akcijos šūkis: „Knyga – vasaros desertas“. Siekiant aktyvaus skaitymo bibliotekose įvairiomis formomis vartotojai buvo skatinami tapti akcijos dalyviais. Švenčionių rajono socialinių paslaugų centro Pabradės vaikų dienos centro „Šaltinėlis“ vaikai ir socialinė darbuotoja atvyko į popietę Pabradės m. bibliotekoje „Leisk laisvalaikį su knyga“. Šioje bibliotekoje naujiems skaitytojams pritraukti vyko popietė „Kur neša stebuklinga žodžių upė“. Miesto netradicinėse erdvėse vyko skaitymai „Draugauti su knyga - įdomu!“, literatūrinė popietė „Pasakėčios išmintis“ (dalyvavo Švenčionių socialinių paslaugų centro Pabradės

vaikų dienos centro „Šaltinėlis“ lankytojai), perskaitytų knygų aptarimas „Dalinamės skaitymo džiaugsmu“, Onos Bitutės knygos "Ežiukas Poviliukas jaukinasi baimę" garsiniai skaitymai (Pabradės m.).

Adučiškio bibliotekoje vasaros skaitymams vyko popietė „Dalyvauk skaitymo iššūkyje!“. Kiti renginiai: A. Jurašiaus knygos „Akmenukų pasakos“ garsinis skaitymas (Milkuškos), skaitymai gamtoje Šarūnės Baltrušaitienės kūryba (Svirkos), vasaros skaitymų pradžios šventės „Vasara su knyga – 2021“ (Svirkos, Švencionėliai), popietė „Kartu skaitome ir vaidiname“, garsiniai skaitymai „Vasarėlės padovanoti eilėraščiai“, „Ištikimi knygučių draugai“ (Pabradės m.), „Knyga – madingiausias vasaros desertas!“ (Švencionėlių m.), „Vasara kviečia skaityti“ (Strūnaičio), popietės ir garsiniai skaitymai gamtoje „Už rankos veskis vasarą ir knygą“ (Reškutėnų), „Tūkstančių knygų namuose“, „Boružėlės pasakaitė“, „Kartą senai, senai...“, „Vieną gražią, saulėtą vasaros dieną“ (Vaikų literatūros skyrius). Bibliotekose surengti renginiai akcijos „Vasara su knyga“ rezultatams aptarti ir nugalėtojus paskatinti (aptarimas „Knygose visas pasaulis“ Vaikų literatūros skyriuje, miestų bibliotekose, Adučiškio, Svirkų k. bibliotekose).

2021m. bibliotekose renginiais pažymėta lietuvių poeto Vytauto Mačernio 100 metų sukaktis. Autoriaus poezijos skaitymai „Aš savo nerimą išreiškiu žodžiais ir poezijos vaizdais“, „Ruduo prabyla eilėmis“ surengti savivaldybės Viešojoje bibliotekoje, Švencionėlių miesto, Pašaminės, Svirkų, Vidutinės kaimo bibliotekose.

Naujų knygų pristatymai bibliotekose rengiami nuolat atsižvelgiant į vartotojų amžiaus grupes ir skaitymo poreikius.

Skaitymo akcija „Lietuva skaito!“ 2021 metų gegužės 7-ąją, Lietuvai minint Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, vykstantis visuomeninis renginys, kvietė skaityti vaikams, su tėveliais ir seneliais šeimose. Bibliotekose buvo kviečiama prisijungti prie akcijos, viešinami rekomenduotinių knygų sąrašai.

Literatų klubas „Versmė“. Jau eilę metų Švencionių savivaldybės viešojoje bibliotekoje buriasi literatų, knygų mylėtojų, poezijos kūrėjų klubas „Versmė“. Birželio 14-ąją Švencionių miesto parke Lietuvai šiemet minint 80-ąsias 1941 metų masinio Lietuvos gyventojų trėmimo į atšiaurųjį Sibirą metines, skambėjo tremtinių poezijos skaitymai „Gyvojoje atmintyje dar neišblėso laikas...“. Gausiai susirinkę dalyvavo „versmiečiai“, skaitė poeziją, dalinosi prisiminimais.

Literatų klubo „Versmė“ atstovai dalyvavo viešnagėje pas kaimynus- ignaliniečius literatus poezijos renginyje, skaitovė G.Jarmalytė dalinosi skaitymais. Aktyviai literatų bendruomenė dalyvauja

bibliotekų renginiuose, kasmet tradiciškai susiburiama organizuojant renginį „Pyragų diena“ savivaldybės Viešojoje bibliotekoje.

Šiaurės šalių literatūros savaitė. Skatinant Šiaurės šalių rašytojų literatūros skaitymus ataskaitiniais metais akcijos tema buvo „Svajonės ir ilgesys Šiaurėje“. Būtent šiems skaitymams buvo skirti tekstai Sally Salminen romano „Kotryna“ skaitymai ir Karin Erlandsson knygos „Perlą ieškotoja“ ištraukos (vaikams), bibliotekose buvo skaitomos ir aptartos nurodytos ištraukos ir kiti užsienio šalių rašytojų kūriniai.

Nacionalinė bibliotekų savaitė buvo skelbiama balandžio mėnesį, tai 21-oji bibliotekas ir visuomenę vienijanti akcija, 2021 m. šūkis „Nauja realybė – naujos formos“. Per komunikacijos priemones vartotojams pristatytos virtualios paslaugos.

Pilietinės iniciatyvos. Bibliotekose pažymėta Laisvės gynėjų diena, vyko pilietinė akcija „Atmintis gyva, nes liudija“ (popietės, pokalbiai, parodos). Kasmet tradicija rašomas Nacionalinis diktantas savivaldybės Viešojoje bibliotekoje.

Virtualios veiklos. Dėl 2021 m. tebesitęsiančios pandemijos bibliotekos ieškojo galimybių, kuo daugiau paslaugų vartotojams suteikti virtualiai. Skaitytojai turi galimybę nemokamai naudotis skaitmenine „Vyturio“ leidyklos biblioteka, kurioje šiuo metu prieinama apie 500 svarbiausių e. knygų mokyklai ir laisvalaikiui (nuo 5 iki 95 m. amžiaus), suteikiami prisijungimai naudotis prieiga vartotojams iš namų.

Savivaldybės Viešosios bibliotekos svetainėje www.svencioniuvb.lt pristatytos virtualios ir pažintinės veiklos vartotojams: virtuali kūrybinės pamokėlės - minkšto žaisliuko gamyba „Linksmuolė Raganaitė“, „Išmintingoji Pelėda (Pabradės m. biblioteka), vaikų piešinių paroda „Laisvė turi tris spalvas“ (Milkuškų kaimo biblioteka, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena), virtualios parodos „Margi raštai“, „Elegantiški mezginiai“ (rankdarbiai, Pašaminės k. biblioteka), nuotolinis rytmetis „Kalėdų belaukiant“ (Pabradės m. biblioteka), viktorinos „Ką žinai apie Lietuvos kariuomenę?“ (savivaldybės Viešoji biblioteka), „Kviečiame Vasario 16-ąją švęsti kitaip“, „Graži tėvynė nuo šimtmečių senų“ (Vaikų literatūros skyrius). Virtualus susitikimas ZOOM programoje su Z.Žemaičio gimnazijos pradinukais „Senom pasakom grįžę į praeitį“ vyko Vaikų literatūros skyriuje (Tarptautinei vaikų knygos dienai).

Informaciniai renginiai. Šios priemonės skirtos suteikti vartotojams žinių, praktinių įgūdžių naudojantis elektroninėmis paslaugomis. Vasario mėnesį vyko Saugesnio interneto savaitės renginiai, vartotojai turėjo galimybę prisijungti prie teminių transliacijų šviečiamaisiais saugesnio interneto naudojimo klausimais tema „Saugesnio interneto savaitė“.

Skaitmeninė savaitė (angl. *ALL DIGITAL Week*) – visoje Europoje organizuojama kasmetinė skaitmeninės įtraukties ir skaitmeninių įgūdžių ugdymo akcija, vyko kovo mėnesį virtualiai. Jos tikslas – paskatinti gyventojus atrasti technologijas, jų kuriamą naudą, pasinaudoti skaitmeninėmis galimybėmis savo kasdienėje bei profesinėje veikloje. Akcijos tema „Skaitmeninius įgūdžius ugdome mokydami visą gyvenimą“, virtualiai transliuotos temos: „Skaitmeninė visuomenė - kvietimas augti“, „Darbo vietų transformacija“, „Debesų kompiuterija“, „Kaip iš (GYVENTI) tarp ekranų?“, „Finansinis saugumas internete“.

Vyresnio amžiaus žmonėms - senjorams projektas „Prisijungusi Lietuva“ organizavo senjorų pamėgtą kasmetinę teminę akciją „Senjorų dienos internete“, šiais renginiais siekiama Lietuvos senjorus naudotis šiuolaikinėmis išmaniosiomis technologijomis, esamomis e. paslaugomis, kritiškai vertinti informaciją ir pan. Per youtube kanalo transliacijas žiūrovams virtualiai pateikta 11 skaitmeninio raštingumo programų.

Bendradarbiavimo ryšiai. Ataskaitiniais metais toliau bendradarbiaujama su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (pasirašyta bendradarbiavimo sutartis 2020 m.), savivaldybės Viešajai bibliotekai suteiktas turtas naudojimui vartotojams informacijos skaitykloje – planšetė Xoro MegaPAD su įrengta mobiliąja aplikacija „Žinau savo teises“ (su stovu). Su šia įranga yra tikslas pristatyti visuomenei teisinio švietimo priemones – mobilioji aplikacija, vykdant visuomenės teisinį švietimą ir siekiant supažindinti kuo didesnę visuomenės dalį su teisės pagrindais. Švenčionių visuomenės sveikatos biuras tęsdamas bendrystę su savivaldybės Viešąja biblioteka organizavo paskaitą socialiniams darbuotojams. Glaudūs ryšiai siejami su Vilniaus regiono bibliotekomis: Ataskaitiniais metais Širvintų rajono savivaldybės viešoji biblioteka švenčioniškiams pristatė „Pirmosios knygos“ konkurso laureato, širvintiškio Sauliaus Vasiliausko knygą „Dabar aš ramiai papietausiu“. Vykdamas veiklas bibliotekose nuolat palaikomi ryšiai su rajono ugdymo, kultūros, socialinių paslaugų įstaigomis, Lietuvos aklųjų biblioteka, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių draugijos Švenčionių skyriumi, Rytų Lietuvos krašto meno kūrėjais.

Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje suburti 26 Lietuvos bibliotekininkų draugijos Švenčionių skyriaus nariai.

Vaikų pomėgių klubų veikla

Vaikų užimtumo veiklas bibliotekos organizuoja pomėgių klubuose. Pabradės miesto bibliotekoje veikia vaikų meninių gebėjimų ugdymo veiklų erdvė „Po bibliotekos pastoge“ ir edukacinių kūrybinių technologijų erdvė „L@ikas p@galvoti“. Čia buriasi kūrybiški lankytojai ir siekiantys žinių ir įgūdžių IT srityje. Išmaniųjų technologijų būrelis „Failiukas“ vaikams veikia Vaikų literatūros skyriuje. Populiariausi bibliotekose ataskaitiniais metais buvo vaikų etno, kūrybiniai,

knygos mylėtojų klubai („Šaudyklėlė“ – Vaikų literatūros sk., „Smalsutis“ – Švenčionių m. biblioteka, „Gudrutis“ - Adučiškio biblioteka, „Smagu, smalsu, naudinga“ – Prienų biblioteka, „Pelėdžiukai“ - Pašaminės biblioteka, „Seklytėlė“ – Reškutėnų biblioteka.

11. Mokamos paslaugos

2021 m. mokamų paslaugų teikimo tvarka bibliotekose nepasikeitė, vadovaujamosi Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. spalio 23 d. sprendimu Nr. T-161 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. vasario 28 d. sprendimo Nr. T-34 „Dėl rajono savivaldybės Viešosios bibliotekos teikiamų atlygintinų paslaugų kainų nustatymo“ pakeitimo“. Daugiausiai vartotojai naudojami dokumentų kopijavimo paslaugomis, už mokamas paslaugas gauta 133,0 Eur. Ataskaitinių metų pabaigoje parengtas atnaujintas bibliotekose teikiamų atlygintinų paslaugų projektas ir pateiktas tolimesniam derinimui savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo, jaunimo ir sporto skyriui.

12. Bibliotekos įvaizdžio formavimas ir ryšiai su visuomene

Bibliotekų paslaugų ir veiklos viešinimas 2021 metais vyko panaudojant komunikacijos priemones.

Bibliotekos svetainėje www.svencioniuvb.lt apsilankymų skaičius per metus – 19889 virtualūs apsilankymai, Facebook paskyra - 13820. Iš viso per metus 33709 virtualūs apsilankymai. Pateikiama renginių kalendorius, vykusių veiklų aprašymai, bibliotekų akcijos, iniciatyvos.

Rajono spaudoje laikraštyje „Žeimenos krantai“ nuolat publikuojami straipsniai apie bibliotekas. Bendrai spaudoje per 2021 m. publikuota 69 straipsniai, iš jų – bibliotekos darbuotojų – 56 ir korespondentų - 13 (savivaldybės Viešosios bibliotekos specialistai parengė 24 straipsnius, miestų bibliotekų specialistai – 27, kaimo bibliotekų specialistai – 5. Internetiniuose šaltiniuose ataskaitiniais metais bibliotekininkai pateikė straipsnius – veiklų aprašymus – 182 publikacijos, bendras straipsnių skaičius visuose šaltiniuose (rajono spauda, svetainė www.svencioniuvb.lt) 251 - per metus.

(Lentelė 11) **Straipsniai**

	Iš viso straipsnių	Bibliotekų darbuotojų straipsniai				Ne bibliotekų darbuotojų straipsniai			
		Iš viso	Respubl. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Internetiniuose šaltiniuose	Iš viso	Respubl. spaudoje	Vietinėje spaudoje	Internet. šaltiniuose
SVB	251	238	-	56	182	13	-	13	-
VB	113	107	-	24	83	6	-	6	-
MF	87	84	-	27	57	3	-	3	-
KF	51	47	-	5	42	4	-	4	-

Publikacijos parengtos įvairiais klausimais: „Garsinių skaitymų nauda vaikams – beribė“, „Bibliotekoje pildosi įvairių spalvų svajonės“ (L.Strakšienė), „Susitikimas su gamtininku, fotografu, rašytoju Broniumi Šablevičiumi“, „Tremtiniais pagerbti ir tragiškiems įvykiams atminti“ (L.Untanienė), „Draugauti su knyga – įdomu“, „Gera knyga į dulkes nevirsta, jei prie jos prisilieti širdimis“ (G.Dargytė), „Poezijos knygos „Širdies elementorius“ pristatymas“ (L.Jusienė), „Pažinimo stovyka@2021 džiugina meno raiškos formomis“ (L.Vilčiauskienė), „Paminėta Pasaulinė mezgimo viešumoje diena“ (V.Bruvinskienė) ir kt.

IV. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

1. LIBIS PĮ diegimas

Diegimo eiga SVB ir problemos

2021 m. vyko esminiai pokyčiai diegiant LIBIS (Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema) ir elektroninių paslaugų portalo „*i.biblioteka.lt*“, modernizavimas. Nuo rugpjūčio mėnesio taikomi nauji technologiniai pokyčiai visose LIBIS pozicijose. Vyko nuolat bibliotekų specialistų mokymai ZOOM platformoje, bibliotekininkai pateikė klausimų dėl procesų atlikimo, LNB (Lietuvos nacionalinė biblioteka) ir Vilniaus apskr. A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos specialistai suteikė konsultacijas, praktinę pagalbą programos valdymo klausimais. Mokymų temos: sistemos administratoriui „Skaitytojų aptarnavimo virtualūs mokymai“, „Elektroninio katalogo kūrimo klausimai“, „Analizinių aprašų kūrimas“, bibliotekų darbuotojams: „Skaitytojų aptarnavimo ir registracijos klausimai“, „Periodinės spaudos registracija“, „Analizinių aprašų kūrimas“, „Leidinių užsakymas ir rezervavimas elektroninių paslaugų portale *ibiblioteka.lt*“, „LIBIS naujos aplinkos mokymai“, „LIBIS katalogavimo posistemė“, „Bibliotekų fondų apsaugos nuostatai“.

Ataskaitiniais metais sukurta 2591 bibliografiniai įrašai.

2. Informacinis fondas: dydis, komplektavimo tematika ir problemos

SVB – 6699 fiz.vnt. (gauta per metus bibliotekose 243 fiz. vnt.)

VB - 2401 fiz. vnt. (63 fiz.vnt.)

MF – 1761 fiz.vnt. (17 fiz.vnt.)

KF – 2537 fiz.vnt. (163 fiz.vnt.)

Vidutinis informacinio fondo dydis: MF – 880 fiz.vnt., KF – 195 fiz.vnt.

Informacinis fondas bibliotekose sudaro 18 % bendro šakinės literatūros fondo.

3. Katalogų ir kartotekų sistema

Švenčionių rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje (LIBIS sistema) pradėta kurti 2004m.

Ataskaitiniais metais į elektroninį katalogą automatizuotai įtraukta parengtu įrašų skaičius – 2591, (2020m. - 4619).

Automatizuotai parengtų įrašų skaičius nuo 2004 metų – 59156.

Bibliotekose yra naudojamas kortelinis abėcėlinis katalogas, kraštotyros kartotekos.

Rajono spauda aprašoma ir įrašai eksportuojami į Nacionalinį bibliografijos duomenų banką (NBDB). 2021 metais iš viso sukurta ir išsiųsta 1091 analiziniu įrašų, nuo duomenų bazės pradžios 2004m. į NBDB yra sukaupta - 24730 įrašų.

2021m. savivaldybės Viešojoje bibliotekoje parengta kraštotyros analizinių aprašų – (nėra duomenų).

4. Bibliografinis ir informacinis vartotojų aprūpinimas

Gauta užklausų:

SVB – 1920 (2020m. – 1816);

VB – 418 (2020m. - 452);

MF – 1157 (2020m. - 905);

KF – 345 (2020m. - 459).

5. Užklausų gautų elektroniniais kanalais skaičius:

SVB – 78 (2020 m.- 192);

VB – 46 (2020 m.- 65);

MF – negauta (2020m. -negauta);

KF – 32 (2020m. - 127).

Atsakytų užklausų:

SVB – 1919 (2019 m. - 3084); iš jų 192 - el. priemonėmis

VB – 418 (2020 m. - 452); iš jų 46 - el. priemonėmis

MF – 1157 (2020 m. - 905); iš jų el. priemonėmis nėra

KF – 344 (2020 m. - 455); iš jų 32- el. priemonėmis

Bibliotekose vartotojų užklausoms atsakyti panaudoti pagrindiniai informacinių fondų, Duomenų bazių, LIBIS elektroninio katalogo, Nacionalinės bibliografijos duomenų banko ištekliai.

6. Internetas

Bibliotekose mieste ir kaime veikia 17 viešos interneto prieigos taškų: Viešoji biblioteka, Vaikų literatūros skyrius, 2 miesto bibliotekos (Pabradė, Švenčionėliai), ir 13 bibliotekų kaimo vietovėse. Lankytojams paslauga nemokama, dažniausiai ieškoma informacijos reikalingais klausimais, bendravimas el. paštu ir socialiniuose tinkluose.

2021 m. metais vyko visose Lietuvos bibliotekose vykdomo investicinio projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“ (viešos interneto prieigos taškų įrangos naujinimas) planuoti darbai. Atnaujintas interneto ryšys nuo 2020m., paslaugos teikėjai „AB Lietuvos radijo ir televizijos centras“, „UAB Bitė Lietuva“, „AB Telia Lietuva“.

Pagal VRSS (vartotojų registracijos statistikos sistema) duomenis vieša interneto prieiga naudojosi 842 vartotojai, apsilankė 3960 lankytojų.

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka **Saugesnio interneto** savaitės metu vasario mėn. pristatė transliacijas šviečiamaisiais saugesnio interneto naudojimo klausimais. Paminėta Saugesnio interneto diena (Safer internet day), tai daugelyje pasaulio šalių minima iniciatyva, kuri tapo svarbiu įvykiu informacinio raštingumo ugdyme. Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka Saugesnio interneto savaitės metu vasario mėn. pristatė transliacijas šviečiamaisiais saugesnio interneto naudojimo klausimais tema „Saugesnio interneto savaitė“.

Kovo mėnesį vyko **Skaitmeninė savaitė** (angl. *ALL DIGITAL Week*) – visoje Europoje organizuojama kasmetinė skaitmeninės įtraukties ir skaitmeninių įgūdžių ugdymo akcija. Jos tikslas – paskatinti gyventojus atrasti technologijas, jų kuriamą naudą, pasinaudoti skaitmeninėmis galimybėmis savo kasdienėje bei profesinėje veikloje. Akcijos tema „Skaitmeninius įgūdžius ugdome mokydamiesi visą gyvenimą“, virtualiai transliuotos temos: „Skaitmeninė visuomenė - kvietimas augti“, „Darbo vietų transformacija“, „Debesų kompiuterija“, „Kaip iš (GYVENTI) tarp ekranų?“, „Finansinis saugumas internete“.

Spalio mėnesį projektas „Prisijungusi Lietuva“ organizuoja senjorų pamėgtą kasmetinę teminę akciją „**Senjorų dienos internete**“. Akcija siekiama sudominti ir paskatinti Lietuvos senjorus naudotis šiuolaikinėmis išmaniosiomis technologijomis, esamomis e. paslaugomis, kritiškai vertinti informaciją ir pan. Transliacijos žiūrovams virtualiai pateikta 11 skaitmeninio raštingumo programų.

Savivaldybės Viešojoje bibliotekoje ataskaitiniais metais buvo prenumeruota ir naudojama visose bibliotekose Delfi Plus paskyra - niekur kitur nepublikuojamo turinio platforma, kurioje registruoti vartotojai gali pasiekti pilną Delfi turinį ir naudotis visa <http://www.delfi.lt/> aplinka be reklamos.

7. Elektroninės paslaugos

Interneto seansų skaičius – 4577;

Atsisiųstųjų dokumentų (turinių) skaičius (per seansą) – 0;

Atsisiųstųjų įrašų skaičius – 2658;

Virtualių apsilankymų skaičius – 39481;

8. Kraštotyros veikla

Savivaldybės Viešosios bibliotekos tinkle sukaupta daugiau kaip 3 tūkst. knygų apie Švenčionių kraštą, senąją Nalšios žemę, apie gamtos paminklus, paveldo objektus ir pan. 2021 metais fondai papildyti 17 naujų pavadinimų leidiniais: „Istorinės Švenčionių vietos“, Kondratas B. „Kūrėjų pėdsakais: Švenčionių ir Vilniaus krašte“, „Kunigas Napoleonas Norkūnas. Myliu. Mylėjau. Mylėsiu“, Trimonienė R.-R. Išlikti ir nepalūžti. Švenčionių krašto šviesuoliai“, Valiulis K. „Kuktiškių krašto žmonės ir jų prisiminimai“ ir kt. Išleistos kraštiečių literatūros kūrybos rinktinės: A.Tumalavičiūtė – Matesovočienė „Pasilik manyje“, „Kūryba“, Urbonienė V. „Jausmų gelmėse“, „Meilės ašarėlės“, D. Taralaitė – Valeikienė „Rytas pienių pievoje“, „Kūryba“, Kerulienė I. „Bobulės ant suoliuko“, R. Leleiva „Širdies elementorius“ ir kt. Krašto kūrėjų knygos pristatytos savivaldybės Viešojoje bibliotekoje su literatūros klubo „Versmė“ dalyviais. „Versmiečiai“ lankėsi ir rajono kaimo bibliotekose su lietuvių poeto V.Mačernio poezijos skaitymais (Pašaminės, Milkuškų, Svirkių, Vidutinės kaimo bibliotekos). 2021 m. vasarą Švenčionių miestui sukako jubiliejinė 535 metų sukaktis, savivaldybės Viešojoje bibliotekoje veikė kraštotyros dokumentų paroda „Švenčionių miesto istorija ir žmonės istorijoje“. Pristatyta Juliaus Siniaus meno mokyklos mokinių piešinių paroda „Mano miestas“. Šventinę dieną bibliotekoje vyko literatūrinė popietė „Mano svajonių miestas“, pristatyta kraštiečio, tarpdisciplininio meno kūrėjo Edvino Sinkevičiaus virtuali darbų paroda – instaliacija.

Bibliotekose nuolat veikia kraštotyros literatūros parodos, tai leidiniai apie kraštą, tradicijas, miestelių ir kaimo žmones, istorijos ir kitos temos. Paminėtinos spaudinių parodos savivaldybės Viešojoje bibliotekoje, kraštiečio, lietuviybės puoselėtojo, kunigo, Broniaus Laurinavičiaus 40 – osioms žūties metinėms „Bronius Laurinavičius – kunigas iš Dievo malonės“, kraštiečio literatūrai Albertui Skyreliui atminti ir pažymint jo 85m. sukaktį „Kitiems save išdalinau“, Švenčionių krašto poezijos eiliuotojams „Kūrėjų pėdsakais“.

Kraštotyros temomis bibliotekose vartotojai pateikė įvairių užklausų, joms atsakyti buvo panaudoti kraštotyros išteklių: fondai, teminiai aplankai, Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas.

Rajono laikraščių „Žeimenos krantai“ ir „Švenčionių kraštas“ straipsniai įtraukti į NBDB. Bibliotekose saugoma apie 300 kraštotyros darbų, per metus dalis jų buvo papildyta nauja informacija iš įvairių šaltinių.

(Lentelė 12) **Kraštotyros veikla**

	Kraštotyros fondas (fiz.vnt.) 2021	Kraštotyros įrašų skaičius		Kraštotyros darbų skaičius	
		Iš viso	Parengta 2021m.	Iš viso	Parengta 2021m.
SVB	3574	10635	nėra duomenų	306	4
VB	1004	10635	nėra duomenų	61	0
MF	850	-	-	41	0
KF	1720	-	-	204	4

V. METODINĖ VEIKLA

Pagrindinės metodinės veiklos sritys ataskaitiniais 2021m. buvo susiję su bibliotekų specialistų kvalifikacijos kėlimu, paslaugų vartotojams prieinamumo gerinimu, skaitymo skatinimu. Daug priemonių veikloje vyko nuotoliniu būdu, komunikuojant per Facebook ar informacines platformas.

Ypatingai aktyviai bibliotekos vykdė Skaitymo skatinimo programos 2019–2021 metų veiksmų plano įgyvendinimą, jau penktą kartą vyko akcija „Vasara su knyga“. Ataskaitinių metų vasaros skaitymų rezultatai galime džiugina: „Skaitymo iššūkyje“ dalyvavo 1118 Švenčionių krašto bibliotekų skaitytojų, iš jų – 856 sėkmingai įveikė visas skaitymo užduotis ir perskaitė 5299 knygas. Aktyviausios akcijos bibliotekos: Pabradės miesto biblioteka (pagal pateiktas užduotis 216 šios bibliotekos skaitytojų perskaitė 949 knygas), Švenčionėlių miesto biblioteka (170 dalyvių perskaitė 765 knygas), Vaikų literatūros skyrius (dalyvavo 144 vaikai, kurie perskaitė 692 knygas), Skaitytojų aptarnavimo ir bibliografinis – informacinis skyrius (dalyvavo 113 skaitytojų, kurie perskaitė 526 knygas). Aktyviai skaitymo skatinimo akcijoje dalyvavo ir kaimo bibliotekos: Adučiškio (71 dalyvis, perskaitė 397 knygos; bibliotekininkė A. Vežan), Svirkų (64 dalyviai perskaitė 416 knygų; bibliotekininkė V.Veličko), Strūnaičio (65 dalyviai perskaitė 356 knygas; bibliotekininkė J.Bubnel), Stanislavavo (58 dalyviai perskaitė 310 knygų; bibliotekininkė F.Bičkuvienė), Milkuškų (80 dalyvių perskaitė 287 knygas; bibliotekininkė Č.Aleksejevec). Užsiregistravusių dalyvių ir perskaitytų knygų skaičius viršijo praeitų metų rezultatus - Vilniaus regione Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka tapome nugalėtojais – laimėta I-a vieta. Vieną iš pagrindinių prizų mobilųjį telefoną Xiaomi Mi 11 Lite 5G taip pat laimėjo mūsų rajono gyventoja – Pabradės miesto bibliotekos skaitytoja Donata Sondor.

2021 m. kvalifikaciją kėlė 31 specialistas, trukmė - 198 mokymų valandos. Dažniausiai kvalifikacijos kėlimo priemonės vyko nuotoliniu būdu, ZOOM platforma, Facebook paskyra, Yuotube kanalas.

Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešosios bibliotekos mokymai

Nuotoliniai seminarai (ZOOM platforma)

- 1) „Ką apie sveikatinimą turi žinoti kiekvienas bibliotekininkas?“ I-III dalis, (I d. „Pandemija ir vakcinavimas - ką turime žinoti kiekvienas“, II d. „Žalioji Europos susitarimas“. Ką jis duos Lietuvai ir žmonių sveikatai?“, III dalis tema „Vėžio prevencijos programos“, L.Vilčiauskienė, V.Bruvinskienė).
- 2) „Bendravimo su vaikais ypatumai“ (Ž.Čaikinienė, D.Rimošaitytė).
- 3) „Bendravimas su įvairaus amžiaus bibliotekos vartotojais, konfliktų sprendimas“(12 klausytojų).

Nuotoliniai mokymai (ZOOM platforma)

- 1)MicrosoftMakeCode – pirmoji pažintis su programavimu ir galimas taikymas edukacijose (J.Sondor).
- 2) „Kultūros paveldas ateičiai: atrask, dalinkis ir mokykis“ (G.Dargytė, L.Tiukša).
- 3) Nuotoliniai mokymai prenumeruojamų Duomenų bazių (DB) administratoriams (J.Andraikėnienė).
- 4) „EBSCO Publishing duomenų bazės turinys“ (J.Andraikėnienė, G.Dargytė).
- 5) „Bibliotekos komunikacija: galimybės ir iššūkiai“ (25 klausytojai).
- 6) „Tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir projektinė veikla - pradžiamokslis“ (L.Strakšienė, G.Dargytė).
- 7) „Bendravimas su įvairaus amžiaus bibliotekos vartotojais, konfliktų sprendimas“ (L.Strakšienė).
- 8) „Skaitymas kitaip: „Sensoriniai skaitymai“ (L.Strakšienė, D.Rimošaitytė).
- 9) „LIBIS naujos aplinkos mokymai“ (M.Bajarūnienė, V.Sukovienė).
- 10) „Bibliotekų fondų apsaugos nuostatai“ (D.Storukienė, V.Bruvinskienė).
- 11) „LIBIS katalogavimo posistemė“ (V.Sukovienė, M.Bajarūnienė)..
- 12) „LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemė“ (25 klausytojai).
- 13) „Žinojimas šalina kliūtis“ (elgesio sutrikimai, disleksija).

Kontaktiniai mokymai "

- 1) „Kraštotyros darbo aktualinimas bibliotekose" (L.Untanienė).
- 2) "Kaip atpažinti vartotoją sergantį epilepsija ir pirmosios pagalbos suteikimas" (L.Strakšienė, G.Dargytė).

- 3) "Žinojimas šalina kliūtis" (elgesio sutrikimai, disleksija (L.Strakšienė, G.Dargytė, A.Misiūnienė, D.Lapėnaitė).
- 4) „Renginių organizavimo ABC“ (Č. Aleksejevec, V. Veličko)
- 5) „Edukacinės veiklos bibliotekoje: galimybės ir iššūkiai" (G. Dargytė, L. Strakšienė, D. Lapėnaitė)

Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos mokymai

Virtualūs susitikimai (ZOOM platforma)

- 1) „Dėl viešų interneto prieigų atnaujinimo“, 2) „Dėl informacinių technologijų infrastruktūros atnaujinimo ir jo padarinių“ (projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje infrastruktūroje“ vykdymas, L.Vilčiauskienė, V.Bruvinskienė, A.Poklikajev).

Virtualūs renginiai (ZOOM platforma)

Nacionalinės bibliotekų savaitės 2021m. atidarymas „Nauja realybė-naujos galimybės“ (visi specialistai).

Virtualūs mokymai (ZOOM platforma).

- “Pasakojame istorijas - 2021“ (vaikų literatūra (L.Strakšienė, D.Rimošaitytė, Ž.Čaikinienė).
- „Kaip kūrybiškai prvesti edukaciją įvairaus amžiaus moksleiviams?“ (projekto “Kultūrinės edukacijos” sistemoje Facebook paskyroje, 25 klausytojai).

Kontaktiniai mokymai

“Informacinių technologijų specialieji paketai ir jų naudojimas bibliotekų veikloje (J.Sondor, Ž.Strakšienė, Ž.Čaikinienė, A.Poklikajev).

Kitos kvalifikacijos kėlimo priemonės

Nuotoliniai seminarai (ZOOM platforma)

- 1) „Biblioteka visiems. Ką pasiūlyti kitaip skaitančiam vartotojui?“ (Lietuvos aklujų biblioteka, transliuota iš Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos tiesiogiai, ZOOM platforma, 25 klausytojai).
- 2) „Lengvi tekstai keičia kasdienybę! Nauji sprendimai bibliotekoms ir globos įstaigoms“ (Lietuvos aklujų biblioteka (G. Dargytė, J. Politienė, L. Strakšienė, D. Lapėnaitė, L. Tiukša)

Nuotoliniai renginiai (ZOOM platforma)

Renginyms bibliotekininkams „Išmani biblioteka – erdvė kurti ir augti“! (projektas „Prisijungusi Lietuva“, 28 klausytojai).

Leidyklos „Tikra knyga“ pristatymas (10 klausytojų).

„Skaitymas kitaip: „Sensorinių skaitymų“ organizavimo metodika ir įgyvendinimas bibliotekoje“ (Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka, 6 klausytojai).

Konferencijos: „Prisijungusi Lietuva. Ar tikrai prisijungėme?“ (25 klausytojai).

Vilniaus apskrities Regioninės kultūros tarybos nuotolinė konferencija (L.Vilčiauskienė, V.Bruvinskienė,D.Storukienė).

Veiklą vykdo **Vilniaus regiono bibliotekų taryba ir** Vilnijos krašto bibliotekų asociacija (atstovauja V. Bruvinskienė ir L. Vilčiauskienė). Vilniaus regiono bibliotekų taryba , organizavo 2 posėdžius, Vilniaus apskr. A.Mickevičiaus viešosios bibliotekos specialistai pristatė pranešimus svarbiais klausimais: „Regiono bibliotekų dalyvavimas projektinėje veikloje“ (I. Pranckūnaitė), „Kraštotyra regiono bibliotekose“ (Z. Tiukšienė), „Duomenų bazių panauda Regiono bibliotekose“ (D. Kiminaitė), „Regiono bibliotekų metodikos ir vadybos centro atsinaujinimas ir vizija“ (Ž. Tichanavičienė), „Bibliotekos įsitraukimas į iniciatyvą „Biblioteka visiems“ (A. Žandaravičienė). Posėdžio metu (gruodžio mėn.) vyko Regionų bibliotekos tarybos rinkimai, patvirtinti tarybos reglamentas ir nuostatai. Kasmet skelbiamas Vilniaus regiono bibliotekininkų profesionalumo „Riešutas“ konkursas. Už pasiektus 2021 m. gerus rezultatus profesinėje veikloje geriausio regiono bibliotekininko vardui gauti buvo pateikta Švenčionių m. bibliotekos bibliotekininkės Ž.Čaikinienės kandidatūra, už pasiekimus vykdant projektą „Prisijungusi Lietuva“: už aktyvų gyventojų telkimą organizuojant skaitmeninio raštingumo mokymus.

Apklausa, tyrimai. Dalyvauta anketinėje apklausoje „Įmonės socialinės atsakomybės ataskaita“ (duomenis pateikė L.Vilčiauskienė, V.Bruvinskienė, 2020m. savivaldybės Viešojoje bibliotekoje pirmą kartą buvo parengta „Įmonės socialinės atsakomybės ataskaita“ pagal Lietuvos verslo konfederacijos šios srities mokymuose pateiktą metodiką).

Projektai. Nuotoliniu būdu vyko Vilniaus apskr. Regioninės kultūros tarybos nuotolinė konferencija (L.Vilčiauskienė, V.Bruvinskienė, D.Storukienė), aptarta projektų rengimo metodika ir finansavimo sąlygos. Savivaldybės Viešoji biblioteka Lietuvos kultūros tarybai skelbtiems konkursams dėl projektų dalinio finansavimo 2022m. programai „Tolygi kultūrinė raida“ pateikė 2 paraiškas: „Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2022“, (L.Vilčiauskienė) ir „Švenčionių krašto šviesuoliai“ (V.Bruvinskienė).

Nuo 2019 m., jau trečią vasarą Vaikų literatūros skyriuje įgyvendinamas tęstinis vaikų užimtumo projektas „Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2021“ (lėšos 9857 Eur, dalinis Lietuvos kultūros tarybos ir Švenčionių rajono savivaldybės finansavimas). Vaikų literatūros

skyriuje veikė pažintinė vaikų užimtumo stovykla su kūrybinėmis edukacijomis dalyvaujant profesionaliems menininkams, edukatoriams, trukmė 2 savaitės (daugiau žr. „Užimtumo veiklos“).

Savivaldybės Viešoji biblioteka dalyvauja Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos projekte „Biblioteka visiems – autizmui draugiškos Lietuvos viešosios bibliotekos“. Vaikų literatūros skyrius gavo garsines ir vizualines priemones, padedančias lankytojams suvaldyti kilusį nerimą, nusiraminti ir atsipalaiduoti. Šios priemonės skirtos ne tik autizmo spektro, bet ir kitų kalbos ir komunikacijos sutrikimų turintiems lankytojams. Tęsiant iniciatyvą „Biblioteka visiems“ plečiant bibliotekų paslaugų spektrą įvairią negalią turintiems asmenims pradėta taikyti nauja paslauga – specializuotų bendravimo kortelių kūrimas naudojantis programine įranga „Boardmaker“. Ankstyvojo skaitymo skatinimo projektas „Knygų startas“ vykdomas visose Lietuvos bibliotekose, projekto šūkis: „Su kiekviena knyga – ūgteli karta!“, Vaikų literatūros skyriuje dalinami specialūs rinkiniai jauniems tėvams įsisąmoninti ankstyvojo skaitymo svarbą ir suteikiant jiems reikalingų priemonių ir žinių.

VI. MOKSLINIO TYRIMO

2021 metais savivaldybės Viešoji biblioteka pateikė duomenis bibliotekų srities moksliniams tyrimams ir apklausoms.

VII. PERSONALAS

1. Darbuotojų skaičius:

SVB - 36, VB – 19, MF - 7, KF - 10.

Iš jų profesionalių bibliotekininkų:

SVB - 30, VB – 14, MF -6, KF - 10.

profesionalių bibliotekininkų, dirbančių nevisą darbo dieną:

SVB - 2, VB - 1, MF -0, KF - 1.

2. Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas: SVB, VB, MF, KF (proc. ir skaičiais)

Aukštasis (bibliotekininkystės, informacijos mokslų išsilavinimas) - SVB - 4 (13 %), VB - 1 (7%), MF - 3 (50%), KF – 0.

Aukštesnysis (bibliotekininkystės, informacijos mokslų išsilavinimas) - SVB - 12 (40%), VB - 7 (50%), MF - 1 (16%), KF - 4 (40%).

Kitas SVB - 1 (3%), VB - nėra, MF - nėra, KF - 1 (7%).

3. Darbuotojų kaitos problemos. Ataskaitiniais metais likviduota 4 kaimo bibliotekos: Labanoro, Mėžionėlių, Jakelių, Bačkininkų. Kaltanėnų ir Sarių bibliotekos neturėjo darbuotojų veiklai vykdyti.

4. Darbuotojų kėlusią kvalifikaciją už bibliotekos ribų skaičius per metus – 31 (2020m.-21).

Dažniausiai kvalifikacijos kėlimo priemonės vyko nuotoliniu būdu, ZOOM platforma, Facebook paskyra, Yuotube kanalas.

Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai:

Vartotojų ir lankytojų skaičius tenkantis 1 bibliotekininkui

Vartotojų tenka 1-am bibliotekininkui: SVB – 177; VB – 73; MF – 416; KF – 138.

Vartotojų tenka 1-am bibliotekininkui (aptarnaujantys vartotojus bibliotekininkai):

SVB – 204; VB – 146; MF – 416; KF – 138.

Lankytojų tenka 1-am bibliotekininkui: SVB – 2240; VB – 1223; MF – 3632; KF – 1594

Lankytojų tenka 1-am bibliotekininkui (aptarnaujantys lankytojus bibliotekininkai):

SVB – 2240; VB – 2246; MF – 3632; KF – 1594.

Išduotis (fiz.vnt.) 1 darbuotojui: SVB – 4245 fiz.vnt., VB – 1519 fiz.vnt., MF – 8544 fiz.vnt, KF – 2911 fiz.vnt.

Išduotis (fiz.vnt.) 1 darbuotojui: (aptarnaujantys lankytojus bibliotekininkai):

SVB – 4245 fiz.vnt., VB – 1519 fiz.vnt., MF – 8544 fiz.vnt, KF – 2911 fiz. vnt.

VIII. MATERIALINĖ BAZĖ

1. Patalpų būklė.

Avarinės patalpos. Ataskaitiniais metais avarinėse patalpose buvo Stanislavavo biblioteka.

Remontuotinos patalpos. Būtiną remontą Strūnaičio bibliotekos vidaus patalpose.

Atnaujintos patalpos.

Po renovacijos darbų galutinai įsikūrė atnaujintuose pastatuose Švenčionėlių miesto, Prienų ir Pašaminės kaimo bibliotekos. Čia veikia atviros erdvės kultūrinėms ir užimtumo veikloms, atviri spaudinių fondai, patogios darbo vietos lankytojams ir darbuotojams. Pradėti Šventos bibliotekos perkėlimo į kitas patalpas darbai.

Per metus atlikta remontų: Vaikų literatūros skyrius ir Kaltanėnų biblioteka.

Ataskaitiniais metais įgyvendinant Lietuvos kultūros tarybos ir savivaldybės biudžeto dalinai finansuojamą projektą „Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2021“ Dienos stovyklos veikloms Vaikų literatūros skyriuje įsigyta interaktyvios grindys, priemonės vaikų užimtumui.

Rajono bibliotekos yra šildomos, turi telefono ryšį, kiekviena biblioteka mieste ir kaime turi viešą interneto prieigą, veikia Wi-Fi ryšys.

(Lentelė 13) Patalpų būklė

	Avarinės patalpos	Remontuotinos patalpos	Per metus atlikta remontų
SVB	nėra	1	2
VB	nėra	-	1
MF	nėra	-	-
KF	nėra	1	1

1. Kompiuterių ir dauginimo priemonių skaičius

Kompiuterių skaičius: SVB – 108, VB – 44, MF – 27, KF – 37.

Dauginimo priemonių skaičius: SVB - 19, VB - 4, MF - 3, KF - 12.

2. Bendras bibliotekų patalpų plotas kv.m. – 1944 kv.m.

Iš jų: naudingas plotas bibliotekos funkcijoms atlikti – 1678 kv.m.

3. Lentynų apskaita

Viso fondo lentynų metrų skaičius - 3707 m.

Atviro fondo lentynų metrų skaičius - 3572 m.

(Lentelė 14) Kompiuterinės ir dauginimo priemonės

	Kompiuterių skaičius	Kompiuterių naudojimas		Dauginimo aparatai vartotojams
		Skirta vartotojams	Skirta darbuotojams	
SVB	108	65	43	19
VB	44	21	23	4
MF	27	19	8	3
KF	37	25	12	12

IX. FINANSAVIMAS

1. Paprastosios išlaidos

- Darbo užmokesčiui 385586,00 Eur
- Dokumentams įsigyti 32585,00 Eur
- Knygoms 26744,00 Eur
- Periodikai 5841,00 Eur
- Kitiems dokumentams - nebuvo,
- Statyboms, pastatams – nebuvo,
- Automatizacijai 2915,00 Eur,
- Kitos išlaidos 44593,00 Eur

2.Pajamos ir finansavimas

- Biudžeto lėšos – 420706,00 Eur
 - Iš LR kultūros ministerijos – 26744,00 Eur
 - Iš savivaldybės: iš viso – 420706,00 Eur, knygoms - nebuvo, periodikai – 5841,00 Eur,
- Gautos pajamos už mokamas paslaugas – 133,00 Eur,
- Fizinių ir juridinių asmenų parama – 494,00 Eur,
- Programų, projektų lėšos – 44901,00 Eur.

X. IŠVADOS

1. Pasiekimai

2021 m. bibliotekoms dirbant COVID-19 viruso plitimo laikotarpiu buvo taikomi reikalavimai darbuotojams ir vartotojams dėl saugių sąlygų. Bibliotekų siekė, kad paslaugos vartotojams būtų teikiamos kontaktiniu ir nuotoliniu būdu, nuolat vyko informacijos sklaida komunikacijos priemonėmis.

Praėjusiais metais vyko pokyčiai siekiant didinti bibliotekų prieinamumą. Savivaldybės Viešosios bibliotekos atstovai dalyvavo renginyje „Biblioteka visiems. Konferencija“, renginio metu pasirašytas manifestas, kuriuo bibliotekų bendruomenės nariai įsipareigojo stengtis bibliotekas paversti prieinamomis visiems, didinti negalią turinčių žmonių įtrauktį.

Įgyvendinama Skaitymo skatinimo programa, pagal numatytas 2019–2021 metų veiksmų plano priemones Švenčionių rajono savivaldybės viešoji bibliotekos aktyviai dalyvavo akcijoje „Vasara su knyga“, iniciatyva „Skaitymo iššūkis“ – visose bibliotekose aktyviai pritraukė 1118 vartotojų dalyvauti skaitymo užduotyse, perskaityta 5299 knygų ir sėkmingai pelnyti rezultatai: I-a vieta Vilniaus regiono bibliotekų tarpe dalyvaujant 2021m. skaitymo skatinimo akcijoje „Vasara su knyga“.

Sėkmingai įgyvendintas tęstinis vaikų užimtumo vasarą projektas savivaldybės Viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriuje „Vaikų dienos stovykla „Pažinimo stovykl@2021“ (lėšos 9857 Eur, dalinis Lietuvos kultūros tarybos ir Švenčionių rajono savivaldybės finansavimas).

Ataskaitiniais metais baigtas projekto „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ vykdymas, Švenčionių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos specialistai vedė mokymus pradedančiųjų ir pažengusiųjų grupėms, bendrai sudarytos 103 grupės, apmokyta 1054 gyventojai.

Švenčionių rajono savivaldybės viešoji biblioteka knygų fondus papildė naujais ištekliais: pagal Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos skirtą dotaciją dokumentų įsigijimui įsigyta naujų knygų ir elektroninių dokumentų – 6845vnt. už 26744 Eur. Bibliotekoms užsakyti periodiniai leidiniai iš savivaldybės biudžeto lėšų - 6501 Eur.

2. Trūkumai

Atsižvelgiant į žmonių su negalia ir senyvo amžiaus žmonių poreikius lankyti bibliotekose judėjimo sutrikimus turintiems vartotojams trūksta specialių takelių patogiai patekti į bibliotekų patalpas (Reškutėnų, Svirkų, Sarių, Kaltanėnų, Strūnaičio bibliotekos).

3.Problemos

Bibliotekininkystės specialybės studijas baigę absolventai neturi motyvacijos atvykti dirbti į rajono, miestelių bibliotekas.

Direktorė

Leonarda Vilčiauskienė

Ataskaitą parengė:
Violeta Bruvinskienė,
Švenčionių rajono savivaldybės
Viešosios bibliotekos direktorės pavaduotoja,
(8 387) 52 117, el.p.metodinis@svencioniuvb.lt
